

Připomínky Komory daňových poradců ČR k návrhu novely zákona č. 353/2003 Sb., o spotřebních dani, který je předložen ve vazbě na novelu zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

1) Bod 4, § 131h odst. 1 – kratom – zásadní připomínka

Navržené ustanovení § 131h odst. 1 vymezuje, co se pro účely spotřebních daní rozumí „kratomem“. Z vymezení tohoto pojmu pod písm. a) a b) při striktním výkladu vyplývá, že za kratom se pro účely spotřebních daní nepovažují „listy rostliny Mitragyna speciosa nebo jejich části, které **jsou** v uzavřeném jednotkovém balení, které je určeno pro přímou spotřebu“, tzn. tyto listy v jednotkovém balení určeném pro přímou spotřebu, které nebudou zpracovány do formy výrobku, nebudou pro účely zákona o spotřebních daních považovány za kratom, tzn. nebudou návazně ani předmětem daně.

Aby mohla zaváděná daň z kratomu naplnit svoje cíle, doporučujeme, aby byl návrh zákona v tomto směru upraven a vymezení kratomu uvedené v § 131h návrhu novely postihlo mj. i výše uvedené situace.

V případě, že by nedošlo k úpravě daného ustanovení, a po přijetí novely zákona by byl na trh uváděn produkt naplňující vymezení „listy rostliny Mitragyna speciosa, jejich části, který je v uzavřeném jednotkovém balení, které je určeno pro přímou spotřebu“, nepodléhal by tento produkt regulaci vyplývající ze zaváděné daně z kratomu, resp. by minimálně vznikaly spory ohledně výkladu pojmu „kratom“ z pohledu zákona o spotřebních daních. Předpokládáme, že toto nebylo záměrem zákonodárce.

2) Bod 4, § 131h odst. 3 – aplikace ustanovení vztahujících se na „vybraný výrobek“ – zásadní připomínka

V souladu s § 19 odst. 2 musí výroba vybraných výrobků na území ČR probíhat v daňovém skladu. Dle ustanovení § 131h odst. 3 se tato povinnost vztahuje i na „výrobu“ výrobků z listů rostliny Mitragyna speciosa v jednotkovém balení.

Nicméně, vzhledem k tomu, že spotřební daň z kratomu není v EU harmonizována, nebude možné využívat Evropský systém pro dopravu výrobků podléhajících spotřební dani (EMCS), viz také § 131l – doprava kratomu.

To znamená, že při dodání listů či jejich částí rostliny Mitragyna speciosa z jiného členského státu do České republiky např. právě za účelem výroby výrobků z nich, které jsou určené k uvedení na český trh v jednotkovém balení, tak bude muset doprava probíhat v režimu volného daňového oběhu (k tomuto také viz komentář k § 131o, který takovou dopravu neumožňuje).

Zákon o spotřebních daních ani návrh novely neobsahují ustanovení, které by umožňovalo umístit listy rostliny Mitragyna speciosa či jejich části přepravené z jiného členského státu do České republiky v režimu volného daňového oběhu do daňového skladu v České republice.

3) Bod 4, § 131h odst. 4 – značení tabákovou nálepkou – zásadní připomínka

Na kratom se dle tohoto ustanovení vztahují obdobně i ustanovení o tabákových výrobcích, které jsou předmětem daně z tabákových výrobků. Dle § 114 odst. 2 musí značení tabákových výrobků na území České republiky probíhat v daňovém skladu. V daňovém skladu tak musí proběhnout i značení kratomu v jednotkovém balení tabákovými nálepkami.

Jak popsáno výše pod bodem 3, zákon o spotřebních daních ani návrh novely neobsahují ustanovení, které by umožňovalo umístit listy rostliny Mitragyna speciosa či jejich části přepravené z jiného

členského státu do České republiky v režimu volného daňového oběhu (přeprava v režimu podmíněného osvobození od daně není možná) do daňového skladu v České republice.

4) Bod 4, § 131o - zákaz uvedení listů rostliny *Mitragyna speciosa* nebo výrobku z nich, který není v jednotkovém balení, do volného daňového oběhu – zásadní připomínka

Dle tohoto ustanovení není možné listy rostliny *Mitragyna speciosa* a výrobky z nich, které nejsou v jednotkovém balení, uvádět do volného daňového oběhu. Dopravu těchto výrobků tak bude možné z území mimo České republiky na území České republiky realizovat pouze v režimu podmíněného osvobození od daně do daňového skladu nebo v celním režimu tranzitu nebo v celním režimu volného oběhu s následným umístěním do daňového skladu.

Zároveň však platí, že vzhledem k tomu, že spotřební daň z kratomu není v EU harmonizována, nebude možné využívat Evropský systém pro dopravu výrobků podléhajících spotřební dani (EMCS), viz také § 131l – doprava kratomu.

Při dodání listů či jejich částí rostliny *Mitragyna speciosa* z jiného členského státu do České republiky např. za účelem výroby výrobků z nich, které jsou určeny k uvedení na český trh, bude muset doprava probíhat v režimu volného daňového oběhu. To však zakazuje ustanovení tohoto § 131o. Navržený text zákona tak fakticky znemožňuje dopravu listů rostliny *Mitragyna speciosa* a jejich částí z jiného členského státu do ČR.

5) Bod 4, § 131p – zvláštní ustanovení o zdanění kratomu – zásadní připomínka

Ustanovení vymezuje přednost aplikace spotřební daně v případě, že lze výrobek zařadit pod daň z kratomu a současně pod jinou spotřební daň. Přednost má dle textu důvodové zprávy dostat ta daň, která bude znamenat vyšší zdanění. Navržené ustanovení novely zákona však používá pojem „daňová povinnost“, který je definován v § 8 zákona o spotřebních daních a který tak má pro účely zákona o spotřebních daních specifický význam a váže se výhradně k výrobě nebo k dovozu vybraných výrobků.

S ohledem na terminologii používanou zákonem o spotřebních daních navrhuje text ustanovení upravit následovně, aby nedošlo k výkladovým sporům ve vazbě na použitý pojem „daňová povinnost“, který má v případě spotřebních daní specifický význam.

Text § 131p navrhuje upravit například následovně – „V případě, že kratom naplňuje také předmět jiné spotřební daně, je předmětem pouze té spotřební daně, u které je částka daně vypočtená k okamžiku vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit vyšší.“

6) Bod 21, § 135zg písm. a) – zabránění neznačených výrobků a výrobků značených nesprávným způsobem – doporučující připomínka

Tímto bodem má být do ustanovení § 135zg zákona o SpD doplněn mj. text „nebo neznačený výrobek z listů rostliny *Mitragyna speciosa* nebo jejich částí“. Uvedený text ale neodpovídá zkratkám vymezeným v § 131h návrhu zákona.

Dle § 131h odst. 1 písm. a) návrhu zákona se za kratom považuje mj. „výrobek z listů rostliny *Mitragyna speciosa* nebo jejich částí, který je v uzavřeném jednotkovém balení, které je určeno pro přímou spotřebu“ (pro tento výrobek byla tímto ustanovením zavedena zkratka „výrobek z listů rostliny *Mitragyna speciosa* v jednotkovém balení“). Dle ustanovení § 131h odst. 4 se na tento výrobek použijí obdobně ustanovení o tabákových výrobcích, které jsou předmětem daně z tabákových výrobků, tzn. mj. i ustanovení o tabákových nálepkách.

Text důvodové zprávy k bodu 21 odkazuje na „výrobky z listů rostliny *Mitragyna speciosa* nebo jejich částí, kterou jsou v uzavřeném jednotkovém balení určeném pro přímou spotřebu“, tzn. na vymezení pojmu kratom ve smyslu § 131h návrhu novely zákona.

S ohledem na uvedené považujeme vymezení výrobku, které má být doplněno do § 135zg za nepřesné, neboť nepostihuje výrobky, které jsou dle zákona považovány za kratom dle § 131h návrhu novely zákona a návazně jsou jako takové předmětem značení tabákovou nálepkou.

6) Bod 18, § 135ua – přestupek proti zákazu uvedení listů rostliny Mitragyna speciosa nebo jejich částí do volného daňového oběhu – doporučující připomínka

Ustanovení zavádí přestupek proti zákazu uvedení listů rostliny Mitragyna speciosa nebo jejich částí do volného daňového oběhu, který vyplývá z § 131o návrhu novely zákona. Přestože dle ustanovení § 131o je zakázáno do volného daňového oběhu uvádět „listy rostliny Mitragyna speciosa nebo výrobek z nich, který není v jednotkovém balení“ (toto vymezení odpovídá definici kratomu dle § 131h odst. 1 písm. b) novely zákona), ustanovení § 135ua jako přestupek vymezuje pouze situaci, kdy jsou do volného daňového oběhu uvedeny „listy rostliny Mitragyna speciosa nebo jejich částí“.

Ustanovení § 135ua se tedy dle našeho názoru neuplatní v případě, že bude do volného daňového oběhu uveden výrobek z listů rostliny Mitragyna speciosa nebo z jejich částí, který není v jednotkovém balení, který spadne do vymezení kratomu dle § 131h odst. 1 písm. b) návrhu novely zákona. A to přesto, že uvedením tohoto výrobku do volného daňového oběhu dojde k porušení zákazu uvedeného v § 131o návrhu novely zákona.

Současně text navrženého doplnění § 135ua neodpovídá textu důvodové zprávy k bodu 18 návrhu novely zákona.

8) Možnost podání žádosti o vydání povolení k provozování daňového skladu před 1. lednem 2027 (předpokládané datum účinnosti) – doporučující připomínka

Již se na nás začínají obracet subjekty podnikající v tomto odvětví s dotazy, že by rády podaly žádost o vydání povolení k provozování daňového skladu co nejdříve. Důvodem je skutečnost, že se jedná o odvětví, ve kterém jsou znalosti spotřebních daní minimální, a že panují značné obavy, aby tyto subjekty získaly daná povolení včas (nehledě na již navržená přechodná ustanovení).

Navrhujeme doplnit přechodné ustanovení, dle kterého bude možné žádost o vydání povolení k provozování daňového skladu kratomu podat i před datem účinnosti novely zákona, s tím, že účinnost tohoto přechodného ustanovení nastane dnem následujícím pod dni vyhlášení novely zákona ve Sbírce zákonů.

Popřípadě navrhujeme návrh zákona doplnit jiným vhodným způsobem tak, aby bylo možné žádost o vydání povolení k provozování daňového skladu podat před 1. lednem 2027 (doplnění speciálního ustanovení mimo přechodná ustanovení s předsunutou účinností).

Připomínky zpracovali: Ing. Pavla Polanská a Mgr. Milan Tomíček Ph.D.